

گفت‌وگو با مهندس امیررضا طاهریان
مدیرعامل شرکت سمندرل

مستهلك بودن ادوات و تجهیزات شبکه را جدی بگیریم؛ دلیل وقوع حوادث بیش از منشأ خطای انسانی است

وجود یک شبکه حمل و نقل ریلی توانمند، از نیازهای اساسی هر کشور در دستیابی به توسعه اقتصادی و اجتماعی است. امروزه کارآمدی حمل و نقل ریلی در هر کشور از معیارهای اصلی توسعه آن شناخته می‌شود. ایمنی با حمل و نقل ریلی عجین شده است و می‌توان گفت فعالیت بخش ریلی بدون ایمنی ارزشی ندارد و همواره باید ایمنی در حوزه ریلی با برنامه‌ریزی‌های مناسب، روند رو به رشدی را داشته باشد. مهم‌ترین مزیت صنعت ریلی ایمنی آن است که دست‌اندرکاران این صنعت همواره درصدداند با استفاده از سیستم‌های جدید هوشمند و ظرفیت‌های موجود با ارتقای ایمنی، بهره‌وری را در این بخش ارتقا دهند. از مواردی که در ایجاد ایمنی سهم بسزایی دارد، سلامت فنی ادوات، تجهیزات شبکه و اقلام کنترلی است که بیش از نیروی انسانی در ایجاد ایمنی بخش نقش ایفا می‌کند. خبرنگار فصلنامه ندای حمل و نقل ریلی درخصوص مسئله مهم ایمنی و نقش نیروی انسانی در بخش‌های مختلف حمل و نقل ریلی گفت‌وگویی با مهندس امیررضا طاهریان، مدیرعامل شرکت سمندرل داشته است. طاهریان معتقد است ایجاد زیرساخت با کیفیت مناسب تنها از توان فیزیکی یا قابلیت‌اندیشه‌های انسانی ناشی می‌شود و همین قوای منطقی انسان‌هاست که می‌تواند ساز و کارهای کنترلی مناسب و پیشگیرانه از حوادث را تدبیر نماید یا راهکارهای کاهش آسیب و خسارات را پس از وقوع اتخاذ نماید. به شرح کامل این گفت‌وگو می‌پردازیم:

جلوگیری از حوادث ریلی داشته باشد؟

بی‌تردید ایجاد زیرساخت با کیفیت مناسب تنها از توان فیزیکی یا قابلیت‌اندیشه‌های انسانی ناشی می‌شود و همین قوای منطقی انسان‌هاست که می‌تواند ساز و کارهای کنترلی مناسب و پیشگیرانه از حوادث را تدبیر نماید یا راهکارهای کاهش آسیب و خسارات را پس از وقوع اتخاذ نماید.

چه عواملی در بهره‌وری صحیح از نیروی انسانی می‌تواند مؤثر باشد؟

شاید پایه‌ای‌ترین عامل ایجاد بهره‌وری آموزش مناسب کارکنان باشد و درگام‌های بعدی، علاوه بر فرهنگ سازمانی، رفتار بازخوردی متناسب با نتایج حاصله از عملکرد نیروهای انسانی در سازمان باشد. به عبارتی ایجاد الگوی سازمان یادگیرنده و تخصیص پاداش و نظام انگیزشی مناسب می‌تواند در افزایش بهره‌وری نیروی انسانی مؤثر باشد. اهمیت دادن بخش خصوصی به جذب نیروی متخصص از آنجا ناشی می‌شود که بقا و توسعه سازمانی خود را صرفاً از مسیر افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌های مازاد می‌تواند محقق سازد لذا هر سازمان هرچه تعهد بیشتری به بقا و توسعه داشته باشد به همان میزان تعهد بیشتری به جذب نیروهای متخصص خواهد داشت.

نظیر شایسته‌سالاری، آموزش و افزایش ضریب انگیزشی نیروی انسانی کارآمد نیز به منظور جلوگیری از خطاهای انسانی مؤثر خواهد بود.

افزایش ایمنی در حمل و نقل ریلی درگرو آموزش نیروی انسانی است. با توجه به این نکته که ساخت تمام زیرساخت‌ها و بهره‌برداری از خطوط توسط انسان یا با نظارت انسان‌ها انجام می‌گیرد عامل انسانی چه نقش کلیدی می‌تواند در بروز یا

چه عواملی در بروز خطای انسانی در صنعت ریلی کشور نقش داشته و چه راهکارهایی برای رفع آن وجود دارد؟

وقوع خطا و حادثه و سانحه در صنعت ریلی کشور بیش و پیش از منشأ خطای انسانی، از دیدگاه بنده می‌تواند ناشی از مستهلک بودن ادوات و تجهیزات شبکه و اقلام کنترلی آن باشد و راهکار مورد تأکید بهره‌گیری از فناوری در حوزه کنترل و راهبری ناوگان ریلی است اما پارامترهایی

غیرعمرانی نظیر علائم و سیگنالینگ وابستگی کمی داریم.

که سیستم اعصاب و فرماندهی آن در قالب سرمایه‌های انسانی نمود پیدا می‌کند.

نقش و جایگاه جوانان متخصص در توسعه صنعت ریلی کشور را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

صنعت قدیمی راه‌آهن ایران مردان با تجربه‌ای را پرورش داده است. اما توسعه تکنولوژی و فناوری، ضروریات دیگری را می‌طلبد. بیاییم از تجربه برادرخوانده وزارتخانه‌ی پیمان استفاده کنیم. سازمان بنادر و دریانوردی در دهه ۸۰، تعداد قابل توجهی از فارغ‌التحصیلان حوزه دریایی را پس از طی مراحل گزینش برای یادگیری و تجربه‌اندوزی دانش روز به معتبرترین مراکز علمی و حرفه‌ای اعزام نمود و امروزه اکثر آنها در مشاغل کلیدی و مدیریتی آن سازمان اشتغال دارند لذا ضمن تأکید و تصریح بر نقش نیروی متخصص تازه نفس، باید در نظر داشت توسعه، مؤلفه‌هایی را می‌طلبد که سرمایه‌های سازمانی یکی از آنهاست.

آیا شرکت‌های ریلی در جذب نخبگان دانشگاهی موفق عمل کرده‌اند یا خیر؟ اگر موفق نبوده‌اند شما چه دلایلی برای این موضوع می‌بینید؟

به صورت تجربی شاید کمتر از ده درصد نیروهای شاغل در شرکت‌های ریلی دولتی و خصوصی از نخبگان دانشگاهی بوده‌اند.

شاید بتوان راهکارهایی مانند الزام شرکت‌ها به پذیرش یا ارائه بورسیه به دانش‌آموختگان حوزه ریلی را به عنوان روش برون‌رفت از وضعیت فعلی پیشنهاد نمود.

آیا به اندازه کافی نیروی انسانی متخصص در کشور وجود دارد؟

بلی، به هر حال خروجی‌های دانشکده‌های راه‌آهن و هنرستان‌های ملی در سال چند صد نفر نیروی با تحصیلات آکادمیک را روانه این بازار می‌نماید. نیروهای کارآموده تجربی در دوایر خصوصی و دولتی را به این متخصصان اضافه نمایم که جمعا با سطح فناوری حاضر کفایت دارند.

برای جذب نیروی انسانی متخصص و ماهر، بخش خصوصی و راه‌آهن نیازمند چه اقداماتی است؟

در ابتدا باید اراده جدی‌تر در مدیران بخش دولتی و خصوصی حمل و نقل ریلی وجود داشته باشد و درگام مهم بعدی راه‌آهن باید به عنوان نهاد حاکمیتی و سیاست‌گذار اجازه فعالیت بازیگران بیشتری را در این حوزه فراهم آورد. به عبارتی باید شرایط ساده‌تر و سهل‌تری برای ایجاد اشخاص حقوقی در حوزه‌های تعمیرات اساسی، تعمیرات ویژه، راهبری ناوگان و... فراهم شود. مسلما ایجاد رقابت، زمینه‌ساز پرورش استعدادها در شرکت‌های خصوصی خواهد بود.

آیا برای آموزش نیروی انسانی متخصص نیازمند تجربیات کارشناسان خارجی هستیم؟

با این سطح فناوری فعلی صرفا در بخش‌های

به کارگیری نیروی متخصص در راه‌آهن و بخش خصوصی هر کدام به تفکیک تا چه میزان موثر بوده و آیا دو بخش خصوصی و دولتی از یکدیگر در استفاده از نیروی انسانی متخصص تاثیر می‌گیرند یا خیر؟

راه‌آهن ایران یکی از قدیمی‌ترین صنایع ایجاد شده در ایران است. حضور نیروی متخصص در راه‌آهن می‌تواند زمینه‌ساز تدوین برنامه‌های راهبردی صحیح و سازگار باشد و حضور نیروی متخصص در بخش خصوصی زمینه اجرایی شدن این برنامه‌ها را فراهم می‌کند. این تأثیر دو طرفه و تعاملی غیرقابل انکار است.

آیا نیروی انسانی متخصص آموزش‌دیده در بخش‌های فنی و تخصصی شرکت‌های خصوصی ریلی کشور به کار گرفته شده است؟

شاید بتوان گفت در بخش خصوصی، جذب و به کارگیری نیروی متخصص در قیاس با بخش دولتی یک گام جلوتر است اما هنوز تا استانداردهای قابل قبول فاصله چشمگیری دارد.

اگر بخواهیم نقش ۴ عامل پول، نیروی انسانی، تکنولوژی و اختیارات وسیع را در پیشرفت ریلی کشور در بخش دولتی و خصوصی بسنجیم، کدام عامل نقش اول را دارد؟ و چرا؟

آنچه در کشور ما جای خالی‌اش به شدت احساس می‌شود، فناوری است. منابع مالی و حوزه اختیار نیز اصولا در قالب نیروی انسانی کارآمد به عینیت می‌رسد. فناوری، منابع مادی و... مانند اعضای بدن یک موجود زنده هستند